

СЪДЪРЖАНИЕ

ЧАСТ I – ОБЩИ ТЕОРЕТИЧНИ ПОЛОЖЕНИЯ. РАЗВИТИЕ И СЪЩНОСТ НА СЪДЕБНАТА ЕКСПЕРТИЗА. КОМЕНТАРИ.....	1
A. Общи бележки	1
B. Общи понятия и области на приложение на експертизите	2
I. Частни експертизи (по ЗЗД) и нормативно предвидени експертизи (в т.ч. оценки по ЗНО)	2
II. Структура и съдържание на експертизата	3
V. Експертизата в съдебния процес – общи теоретични положения	5
I. Правни системи – общи понятия	5
II. Правна система в България	6
III. Правосъдие и съдебен процес в България – нормативна регулация	6
IV. Исторически корени на съдебната експертиза	8
V. Експертизата в съдебния процес – общи теоретични положения	10
1. Теории за процесуалната юридическа природа на експертизата	10
1.1. Теории за експертизата като доказателствено средство	11
1.2. Разграничителен белег между експертизата и свидетелските показания .	16
1.3. Теории за експертизата като съдебен оглед	18
1.4. Теории за експертизата като самостоятелен вид доказателство	20
1.5. Теории, според които експертизата не е доказателствено средство	21
1.6. Теории за експертизата като помощно средство на съда	22
1.7. Теории за двойствената процесуална природа на експертизата	23
2. Същност на съдебната експертиза	23
2.1. Някои видове експертизи в съдебния процес	25
ЧАСТ II – НОРМАТИВНА РЕГУЛАЦИЯ НА СЪДЕБНАТА ЕКСПЕРТИЗА. СЪВРЕМЕННО РАЗВИТИЕ НА ОТНОСИМАТА НОРМАТИВНА БАЗА. КОМЕНТАРИ	27
A. Нормативно регулиране на експертната дейност в съдебния процес	27
I. Законова нормативна регулация на съдебната експертиза.....	27
1. Историческа ретроспекция	28

<u>2.</u>	Съдържание и коментар на гл. XXI от ЗСВ - „ВЕЩИ ЛИЦА И ПРЕВОДАЧИ“....	30
<u>3.</u>	Обобщение и заключения относно действащата законова регулация на дейността на вещите лица при извършване на съдебни експертизи	33
II.	Регулация на дейността по извършване на съдебни експертизи с подзаконовни актове	33
<u>1.</u>	Кратка предистория за нормативната регулация на съдебната експертиза с подзаконовни актове в близкото минало	33
1.1.	ПМС № 111/16.08.1975 г. (изм. ДВ, бр. 107/11.09.1998 г.) на МС за подобряване на организацията на съдебните експертизи	33
1.2.	Наредба № 1461 на МФ за съдебно-счетоводните и финансово-икономическите експертизи (обн. ДВ, бр. 84/31.10.1975 г.)	34
1.3.	Наредба № 10 на МП за съдебните и арбитражните експерти (обн. ДВ, бр. 93/29.11.1983 г.)	36
1.4.	Наредба № 1/05.05.2004 г. на ВСС за условията и реда за определяне на възнагражденията на вещите лица (обн., ДВ, бр. 51/15.06.2004 г.) ..	37
1.5.	Наредба № 1/16.01.2008 г. на ВСС за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица (обн., ДВ, бр. 11/05.02.2008 г.) ...	39
1.6.	Наредба № 3/30.11.2012 г. на МП за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица (обн., ДВ, бр. 98/11.12.2012 г.)	40
<u>2.</u>	Настояща нормативна регулация на дейността по извършване на съдебни експертизи	41
2.1.	Наредба № 2/29.06.2015 г. на МП за вписването, квалификацията и възнагражденията на вещите лица (обн., ДВ, бр. 50/03.07.2015 г.)	41
B.	Нормативно регулиране на експертната дейност в други (извънсъдебни) области	44
I.	Експертизата в данъчния процес	44
II.	Експертизата съгласно Закона за защита на конкуренцията	46
III.	Експертизата съгласно Закона за митниците	47
IV.	Експертизата съгласно Закона за енергетиката	48
V.	Експертизата съгласно закона за защита на потребителите	48
VI.	Експертна дейност съгласно Закона за горите	48
VII.	Експертни заключения съгласно Търговския закон	49

<u>VIII.</u> Експертни заключения съгласно Правилника за прилагане на държавната финансова инспекция	50
<u>IX.</u> Експертна/оценителна дейност съгласно Закона за независимите оценители . (отпаднала част – проблематиката отнесена към Дейност 2.)	

ЧАСТ III – СЪДЕБНА ПРАКТИКА/СЪДЕБНИ АКТОВЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ЕКСПЕРТНА ДЕЙНОСТ В СЪДЕБНИЯ ПРОЦЕС. КОМЕНТАРИ 51

A. Относно източниците на информация за дейността по извършване на съдебни експертизи 51

<u>I.</u> Решение № 235/03.08.2015 г. на ВКС по наказателно дело № 769/2015 г.	51
<u>II.</u> Определение № 23/07.01.2014 г. на Ст.3. ОС по ч.гр.д. № 1508/2013 г.	52
<u>III.</u> Протокол от съд. зас. по адм. дело № 9792/2015 г. на ВАС, пров. на 03.10.17 ..	54

Б. Относно характера на отношенията, които възникват при възлагане извършването на съдебни експертизи 55

<u>I.</u> Определение от 09.02.2015 г. на Старозагорски РС по гр. дело № 703/2015 г. ...	55
<u>II.</u> Определение № 23/07.01.2014 г. на Ст.3. ОС по ч.гр.д. № 1508/2013 г.	56
<u>III.</u> Определение от 25.06.2014 г. на Ловешки РС по гр. дело № 458/2014 г.	57
<u>IV.</u> Определение № 11557/19.09.2011 на ВАС/VI отд. по адм. д. № 10721/2011 ...	58
<u>V.</u> Определение № 9042/20.07.2016 на ВАС/VI отд. по адм. д. № 6447/2016 г.	59
<u>VI.</u> Определение № 111/28.02.2017 на ВКС/VI ГО по ч. гр. дело № 514/2017 г.	60

В. Относно положен експертен труд и последващо оттегляне на жалба или постигане на споразумение между страните 62

<u>I.</u> Определение № 12908/26.10.2017 на ВАС/VII отд. по адм. д. № 5811/2016 г. ...	62
--	----

Г. Относно подбор и ангажиране на вещи лица в съдебния процес 63

<u>I.</u> Хронология по адм. дело № 8547/2017 г. по описа на АССГ/II-29 състав	63
--	----

Д. Относно определяне размера на възнаграждението за извършена експертиза 64

<u>I.</u> Постановление за определяне възнаграждение на вещо лице на районен прокурор към РП Оряхово, постановено по ДП № 19/2015 г. по описа на ОСЛО – Враца/ пр. пр. № 347/2013 г.	65
<u>II.</u> Определение от 23.03.2016 г. по адм. д. № 2955/2015 г. на АССГ/II-26 състав ..	66

III. Определение № 3592/14.03.2013 по адм. д. № 11447/2008 на ВАС/VII отд.	67
IV. Писмено становище от И.Х. – прокурор при ОП–Враца, във връзка със сл. д. № 5/2010 г. на ОП – Враца, сл. дело № 16/2010 г. на ОСЛО – гр. Враца	67
E. Относно обема на възлагани задачи за извършване на съдебна експертиза	68
I. Разпореждане на съда по търг. дело № 4447/2015 г. по описа на СГС/ТО VI-7 състав	68

ЧАСТ IV – ПУБЛИКАЦИИ И СТАНОВИЩА ОТНОСНО СЪДЕБНАТА ЕКСПЕРТИЗА. КОМЕНТАРИ

A. Публикации относно съдебната експертиза

I. Научни публикации

- 1.** Процесуалноправна природа на експертизата в наказателния процес (критически бележки) – част I и част II, акад. Стефан Павлов 69
- 2.** За вещите лица и за експертизите в гражданското производство – гл. ас. В. Вучков – доктор по право 72
- 3.** Съдебни експертизи - обща и специална част, проф. д-р Петър Цанков 73
- 4.** Концепция за съдебната експертиза – доц. д-р Владимир Т. Велинов (специалист по съдебна психиатрия) 75

II. Журналистически публикации

- 1.** „Вещи или зловещи лица са експертите по делата“ – авт. Доротея Дачкова/в-к „Сега“, 2015 г. (със съкращения) 80
- 2.** „Държавата експертно мотае вещите лица“ – авт. Ирина Матеева, в-к „Банкеръ“, 2014 г. (със съкращения) 81
- 3.** „Експертизи превърнаха правосъдието от справедливо в съмнително“ – авт. Александър Александров, (със съкращения) 82
- 4.** „Съдебните експерти – вещи в занаята или „пчелички“ на повикване?“ – авт. Иван Рачев, в-к „Строител“, 2010 г. (със съкращения) 84
- 5.** „За (зло)вещите лица в нашето правораздаване“ – авт. проф. д-р Владимир Петров, фонд. „Хермес“, (със съкращения) 84
- 6.** „Съдебните експертизи също са проблем на съдебната реформа и то решаващ“ – авт. зам. министър на МВР Веселин Вучков, сп. „Правен свят“, 2012 г. (със съкращения) 85
- 7.** „Вещите лица и експертизата – безтегловно движение в улица без изход“ – авт. Венцислав Петков, сайт на АПБ, 2013 г. (със съкращения) 86
- 8.** Публикация в сп. „Правна трибуна“ – бр. 3/2015 г. (отп. – отнесено към Дейност 2.)

<u>Б.</u> Становища относно съдебната експертиза	90
<u>I.</u> Становище на Министерството на правосъдието относно Концепция за съдебната експертиза (писмо изх. № 15-00-28/09.08.2012 г.)	90
<u>II.</u> Решение на ВСС по Протокол № 34 от заседанието на Комисията по правни въпроси на ВСС, проведено на 03. ноември 2014 г.	91
<u>III.</u> Решение на ВСС по Протокол № 17 от заседанието на Комисията по правни въпроси на ВСС, проведено на 25.05.2015 г.	91
<u>IV.</u> Бележки на Висшия адвокатски съвет по проекта на Закон за вещите лица, преводачите и тълковниците (писмо изх. № 1130/11.12.2012 г.)	91
<u>V.</u> Становище на Научноизследователския институт по криминалистика и криминология на МВР (д-р Д. Несторов, д-р Н. Рангелова)	94

ЧАСТ V – МОДЕЛИРАНЕ НА ЕЛЕМЕНТИ ОТ СЪДЕБНАТА ЕКСПЕРТИЗА 99

<u>A.</u> Фактори, влияещи на модела на съдебната експертиза	99
<u>Б.</u> Системен анализ на съдебната експертиза	99
<u>I.</u> Елементен системен анализ	99
<u>II.</u> Структурен системен анализ	100
<u>1.</u> Назначаване на вещо лице	100
<u>2.</u> Извършване на експертиза от вещо лице	100
<u>3.</u> Приемане на експертно заключение	101
<u>4.</u> Възнаграждение и разноски на експерта	101
<u>III.</u> Функционален системен анализ	101
<u>IV.</u> Комуникационен системен анализ	102
<u>V.</u> Исторически системен анализ	102
<u>VI.</u> Интегративен системен анализ	102

ЧАСТ VI – СИСТЕМАТИЗИРАНЕ И ОБОБЩЕНИЕ НА ПРОУЧЕНИТЕ ДАННИ ОТНОСНО СЪДЕБНАТА ЕКСПЕРТИЗА 103